

Valstybinei mokesčių inspekcijai
prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos

2017 m. gegužės 11 d.

El. paštas: a.klerauskas@vmi.lt; vmi@vmi.lt

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

El. paštas: finmin@finmin.lt

Kopija

Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Pastabos ir komentarai dėl pateikto LR Pelno mokesčio įstatymo IV skyriaus 32–36 straipsnių komentarų pakeitimo ir papildymo projekto

Valstybinė mokesčių inspekcija prie LR finansų ministerijos (toliau – **VMI prie FM**) 2017-05-04 paskelbė LR Pelno mokesčio įstatymo (toliau – **PMĮ**) IV skyriaus 32–36 straipsnių, nustatančių dividendų neapmokestinimo netaikymą dariniams, kurių pagrindinis tikslas arba vienas iš pagrindinių tikslų buvo mokestinė nauda, komentarų pakeitimo ir papildymo projektą (toliau – **Projektas**) ir pasiūlė iki 2017-05-12 pateikti su šiuo projektu susijusias pastabas ir komentarus.

Minėtų PMĮ straipsnių pakeitimai priimti įgyvendinant ES direktyvos 2011/96/ES (toliau – **Direktyva**), kurios pirminis tikslas yra užtikrinti visuotinai priimtą ir įprastą įmonių grupės viduje mokamų dividendų dvigubo apmokestinimo panaikinimą, pakeitimus, nustatančius pagrindinės taisyklės išimtis (ribojimus). Šie ribojimai susiję pirmiausia su agresyvaus mokesčių vengimo atvejų prevencija tais atvejais, kai sukuriama dirbtinė, tik formaliai įstatymo reikalavimus atitinkanti struktūra. Atitinkamai, naujieji

ribojimai neturi būti aiškiniami (taikomi) pernelyg plačiai ir formaliai, nes taip gali nukentėti ir visuotinai priimtos bei plačiai paplitusios verslo valdymo struktūros, turinčios labai aiškius tikslus ir nei skirtos, nei sukuriančios kokį nors mokesčių sutaupymo efektą. Nors Direktyvoje įtvirtinta taisyklė, kuri kone tiesiogiai ir pažodžiui perkelta į PMĮ, yra pakankamai abstrakti, tiek jos priėmimo kontekstas ir jį lydėję dokumentai, tiek ir aktuali Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktika, susijusi su Direktyvos nuostatų taikymu ir apskritai įsisteigimo bei kapitalo judėjimo laisvėmis, formuoja aiškius šio naujojo ribojimo taikymo tikslus bei principus.

Nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į PMĮ nuostatų abstraktumą, itin reikšmingu dokumentu tampa VMI prie FM komentaras ir jame formuojamas požiūris ir principiniai objektyvūs kriterijai, kuriais remdamasis mokesčių administratorius numato šią nuostatą (apribojimą) taikyti. Tai susiję tiek su apmokestinimo aiškumo, teisinio tikrumo bei teisėtų lūkesčių principais, šalies investicinės aplinkos patrauklumu (nes būtent investicinė grąža, t. y. dividendai, neišvengiamai yra vienas iš principinių kiekvieno investuotojo tikslų), tiek ir mokesčių mokėtojo ir mokesčių administratoriaus tarpusavio bendradarbiavimo ir tarpusavio pasitikėjimo standartais. Aiškumas dėl šių PMĮ 32–36 straipsnių nuostatų taikymo aktualus tiek esamiems, tiek ir būsimiems investuotojams, tiek eiliniams mokesčių administratoriaus pareigūnams, kurie turės minėtą nuostatą taikyti praktikoje (ir pirmiausia remsis būtent komentare pateiktais paaiškinimais), į jį neišvengiamai atsižvelgs ir teismai. Be to, šis komentaras turi sudaryti prielaidas investicijas į Lietuvą pritraukiančioms organizacijoms tinkamai paaiškinti potencialiems investuotojams, ko iš jų reikalauja ir kokius standartus savo praktikoje taiko mokesčių administratorius.

Atsižvelgiant į minėtą komentaro svarbą, viešam svarstymui pateikto komentaro projekto, kuris buvo rengiamas ilgiau nei metus, turinys mums kelia didelį susirūpinimą. Komentare apsiribojama bendro pobūdžio teiginiais, nėra jokių objektyvių (bent pavyzdinių) kriterijų sąrašo, nepateikiama nei vienos pavyzdinės situacijos, kaip teisės normos galėtų būti taikomos konkrečiu atveju. Jame nėra niekaip referuojama į tarptautinę praktiką, pačios Direktyvos ir naujojo ribojimo tikslus, parengiamuosius dokumentus, nacionalinių ir Europos teismų sprendimus, nėra aptariami kiti svarbūs klausimai, susiję su įrodinėjimo pareigos paskirstymu, nuostatų taikymo atgal ypatumais. Toks išaiškinimas neatitinka Mokesčių administravimo įstatymo 9 straipsnyje įtvirtinto apmokestinimo aiškumo principo, neskatina konstruktyvaus suinteresuotų grupių dialogo, neigiamai veikia investicinę aplinką ir, mūsų nuomone, programuoja ilgus ir brangiai kainuojančius teisinius ginčus.

Nors komentaras buvo rengtas ilgai, jo kokybė neatitinka nei verslo, nei eilinių mokesčių administratoriaus pareigūnų lūkesčių. Jį rengiant nebuvo niekaip konsultuojamasi su suinteresuotomis grupėmis, o pastabas komentaro projektui pateikti numatytos tik 6 darbo dienos. Toks trumpas terminas kelia nerimą ir susirūpinimą, nes kokybiškoms pastaboms ir konstruktyviems ir argumentuotiems alternatyviems pasiūlymams parengti reikia tiek laiko, tiek platesnių diskusijų.

Mūsų nuomone, siekiant tinkamai įvertinti visas verslui aktualias praktines pasekmes, susijusias su minėtų PMĮ nuostatų taikymu, bei, kiek tai įmanoma, rasti bendrą konsensuą dėl to, kaip „ekonominę realybę“

ir „mokestines“ bei „nemokestines“ priežastis, komentuojamo apribojimo pagrindinę paskirtį, tikslus ir prielaidas supranta verslas, ir kaip – mokesčių administratorius, siūlome pratęsti komentaro projekto viešo svarstymo terminą ir inicijuoti diskusiją tarp VMI, verslo ir mokslo atstovų. Tik tokiu būdu bus užtikrinti tiek teisėti verslo lūkesčiai, tiek VMI prie FM tikslas padėti mokesčių mokėtojams teisingai taikyti mokesčių teisės aktus.

Vykdomoji direktorė

Rūta Skyrienė